

Združene države za mir in red-Letalske nesreče; 5 mrtvih

HUGHES PORAZIL NASPROTNIKE INTERVENCIJI NA PANAMERIŠKI KONFERENCI. — ZDRUŽENE DRŽAVE NE ŽELIJO DRUGEGA, KAKOR RED IN MIR. — STRIC SAM ZA KOOPERACIJO Z LATINSKIMI REPUBLIKAMI.

Havana, Cuba. — Charles Evans Hughes, ki je na čelu delegaciji Združenih držav na panameriški konferenci v Havani, je na seji v soboto zvečer izvajal govor, ki bo vedno ostal v spominu vsem, ki so bili navzoči. Seja je bila, kakor pravi poročilo, ena izmed najbolj senzacionalnih, kar jih je bilo tekom šestih tednov, odkar se vrši konferenca. Hughes je z besedami porazil nasprotnike, ki so si prizadevali, da bi Strica Sama prikrajsali pravice, da bi ne smel intervenirati z oboroženo silo, ako bi v kateri sosednih republik nastali nemiri, in bi dežela sama ne mogla red vzpostaviti, kakor je slučaj baš zdaj, v Nikaragui. Hughes je dosegel, da se ta pravica Zedinjenim državam ne more odvzeti. Po Hughesovem govoru so se nasprotniki umaknili v kot in morali priznati, da so poraženi.

Hughes je v svojem govoru podrobno naslikal delegatom ena in dvajsetih ameriških držav, kakšno pot hodijo Zed. drž., za dobrobit vseh ameriških republik. "Mi nečemo napadati," tako je svedčano z močnim glasom, da je odmevalo po dvorani, zatrjeval Hughes. "Mi nečemo ozemlja naših sosedov, pa tudi nečemo vladati nobene od ameriških republik, pa tudi se nečemo vmešavati v notranje zadeve nobene ameriške republike." Tako je govoril Hughes. Med drugim je tudi rekel, da je Zedinjenim državam Severne Amerike le na tem, da bi živeli z vsem v miru. Rekel je, da hočejo Zedinjene države vzajemno s sosednimi republikami delovati na podlagi miru in reda.

SEDEM MRTVIH RADI MRAZA.

Chicago, Ill. — Začetkom minulega tedna je bilo poročano, da se spomlad oglašča, a da vremenski prerok napoveduje zimo proti koncu tedna. Topot se ni vkanil, kajti zimo smo dobili hudo, pa tudi dovolj snega in zametov. Na cestah, vodečih v mesto, je vse polno avtov, katerih lastniki so bili veseli, da so rešili svoje življenje ko jih je doletela burja, ki je pota zamedla s snegom. Skupno, tako pravi poročilo, je prišlo vsled mraza v Chicagi 7 oseb ob življenje.

VOLČJA NADLOGA NA POLJSKO-LITAVSKI MEJI

Na poljsko-litavski meji, v bližini Daksztija, je bil raztrgan nek tihotapec od volkov. Tudi iz ostalih delov vzhodnih obmejnih pokrajin prihajajo poročila o velikih volčjih tolpah.

New York, N. Y. — V tukajšnjem mestu so se porušile tri hiše, ob življenje je prišla ena oseba. Nesreča se je pripetila rati tega, ker so delavci spodaj vrtili predor.

EKSPLOZIJA V LETALU.

Bomba eksplodirala v letalu; pilot in potnik mrtva; aparat je padel na ulico v mestu in ubil eno osebo. — Dve aviatkinji zgoreli v letalu.

Macon, Ga. — Nad tukajšnjim mestom je krožil s svojim letalom Buck Steele iz Shreveport, La. in njegov tovariš Francis Ashcraft. V letalu je eksplodirala bomba, ko se je nahajalo 7.000 čevljev visoko v zraku. Razstrelba je ubila pilota in tovariša; aparat je padel v mestu na ulico, kjer je bilo vse polno ljudi. Ubila je ena oseba in dve težko ranjeni. Ljudje, ki so bili priča nesreči, so takoj prihiteli poleg ponesrečenega letala in nudili prvo pomoč ranjenecem. Pod težo številnega ljudstva se pa je udrl tlak pred hišo nekoga drogist, okrog dvajset oseb je padlo skozi nastalo odprtino v klet, šest jih je zadobilo pri tem težke poškodbe.

Columbia, S. C. — Miss Mildred Rogers in Miss Elva Hope, po sedemnajst let starosti, sta se prvič v življenju s pilotom Don Deigelom dvignili v zrak. Letalo pa je iz neznanega vzroka tresčilo na zemljo in se vnelo, mladenki sta zgoreli, pilot se je le lahko poškodovan rešil.

BOMBNI NAPADI V CHICAGU.

Na treh krajih so bile položene bombe, povsod so povzročile precejšnje škodo; človeških žrtev ni bilo.

Chicago, Ill. — Kaj pomagajo grožnje oblasti, bombni napadi v mestu so še vedno na dnevnem redu. Če ni par dni zaporedoma nobene razstrelbe, so pa potem kar tri skupaj, kar se je dogodilo v noči od petka na soboto. Prva bomba je eksplodirala pri Sharbaro & Co. pogrebni zavod na 708 N. Wells St. Tega podjetja družabnik je sodnik John A. Sharbaro. Sprednji del poslopja je ves razrušen in škoda je cenjena na več tisoč dolarjev. Druga razstrelba bombe je bila na 2835 N. Clark cesti, kjer se zbirajo igralci hazardnih iger. Lastnik tega podjetja je oseben prijatelj sodnika Sharbaro. Tretja bomba je bila položena v garažo na 1046 West Harrison cesti, kjer so se skupaj shajali prodajalci in mešetarji prepovedane pijače. Zadnja stena je razrušena in ena oseba je dobila težke poškodbe.

STROJNE PUŠKE ZA ANGLEŠKE VOJAKE.

Angleško ministrstvo je izdalo odlok, da se ne bodo kupovale več za vojake nove puške, ker se bo vsakega opremlilo z ročno strojno puško.

GEORGE WASHINGTON.

Jutri, 22. februarja, bomo praznovali dan prvega predsednika Združenih držav, George Washingtona. George Washington je bil rojen leta 1732 in umrl leta 1799. Za časa ameriške revolucije je bil vrhovni poveljnik revolucionarne armade, katero je izborno vodil in pokazal, da je velik strateg. Bil je dvakrat izvoljen za predsednika, ko se mu je tretjič ponudilo predsedniško kandidature, je isto odklonil. Slava njegovemu spominu!

SUHAŠKI MORILEC OPROŠČEN.

Prohibicijskega agenta obdolženega umora farmarja, porota ni pronašla krivim umora. — Mrs. Gundlač je bila na tak izid razprave pripravljena.

Baltimore, Md. — Zvezno sodišče je pronašlo Randolpha Brewerja, prohibicijskega agenta, ki je ustrelil Charlesa Gundlača, ne kriyim umora, ker je agent streljal v silobranju. Porotniki so se posvetovali le 34 minut in prišli do sklepa, da se vpoštevata zagovor obtoženca, ki pravi, da je bil prisiljen poslužiti se orožja.

Gundlač je bil ustreljen 16. septembra na njegovem domu. Brewer je prišel z tremi tovariši na njegov dom, kjer je mislil, da bo našel pripravo za izdelovanje pijače, katere pa tam ni bilo. Gundlač se je agentom zoperstavljal, nakar so ga ustrelili.

Ko je Mrs. Gundlač zvedela o izidu obravnave, je rekla: "Jaz sem precej prebrisana, znam tudi brati. Nisem pa še nikoli čitala, da bi zvezno sodišče obsodilo kakšnega izmed zveznih prohibicijskih agentov."

SPALNA BOLEZEN V AFRIKI.

Pariz, Francija. — Po uradni francoski statistiki je napravila spalna bolezen v francoski srednji Afriki v poslednjih desetih letih grozna opustošenja. Odkar je Francija zasedla to deželo, je vsled dotika z evropsko civilizacijo padlo prebivalstvo od 12 milijonov na 3 do 4 milijone. Poročilo tudi pravi, da domačini strdajo in da silno trpijo zaradi težkih del, ki se jim nakladajo.

KRIŽEM SVETA.

Berlin, Nemčija. — V centralni Nemčiji je zdaj okrog 50.000 delavcev kovinske industrije na stavki. Rečeno je bilo, da bo izprtih nad 800.000 delavcev, ako se stavkujoči ne vrnejo na delo do 22. februarja. K temu številu bo pa prišlo še 100.000 uslužbencev Siemensovega podjetja v Berlinu.

Washington, D. C. — V poslanski zbornici je bil sprejet predlog, da bo vseh 473 milijonov dolarjev, katere se bo potrebovalo za povodno kontrolo ob Mississippiju šlo iz zvezne blagajne.

Chicago, Ill. — V soboto se je vršila poroka 65 let starega Philipa Hanusa, 1766 Leeland ave., in 18 letne Herte Tatz. Hanus pravi, da bo zakon srečen, ne glede na razliko starosti med obema. Na ženitvanjsko potovanje odpotujeta ta teden, in sicer v Nemčijo.

London, Anglija. — Vihar, ki je nedavno razsajal na Azovskem morju, je od zamrznjenega obrežja odtrgal velike kose ledu in jih pognal s kakimi 60 sanmi, konji in ljudmi, ki so se baš takrat nahajali na ledu, na odprto morje. Seveda so vsi prišli ob življenje.

Rim, Italija. — V Rimu so otvorili višji zavod za telesno vzgojo, ki bo obsegal razne univerzitetne podobne kurze. Trajali bodo tri leta in jim je namen, da bi izobrazili učitelje za telesno vzgojo laške mladine.

SMRTNA NESREČA S PUŠKO

Chicago, Ill. — Ralph Ferwerda, veteran svetovne vojne, živeč na 5819 Augusta cesti, se je spomnil preteklih dni, ko se je bojeval v Franciji pod zvezdasto zastavo. Prijel je za puško katero je prinesel seboj, ko je odslužil vojake. Njegova družina — žena in tri hčere, so ga gledale in se zabavale, ko je s puško na ramih hodil gori in doli po sobi. Zabava je pa trajala le malo časa, oče je pomeril puško na 18 letno hči Alice, sprožil, pozabil je, da je nabasana, v naslednjem trenutku je že Alice ležala mrtva na tleh s prestreljeno glavo.

je bodisi iz katerikoli vzroka nezmogoča sama se preživljati.

Vsaka neporočena oseba, ki skrbi za družino — n. pr. ako umrje oče in vodstvo prevzame sin, ki ga ni poročeno, se ga smatra kot glavo družine in ni podvržen davku kakor samci, tenčve kakor oženjeni, to je \$3.500. K tej svoti pa lahko prišteje za vsakega člana družine spod 18 let starosti, \$400. N. pr. če vdovec skrbi za priletno mater in hčerko staro 17 let ni obvezan plačati davek od \$3.500 dohodkov kot glava družine, ker k temu lahko prišteje \$400 za mater in isto svoto za hčer, torej je podvržen dohodninskemu davku le, če zasluži nad \$4.300. Umevno je, da \$400 kredita se ne more prišteti za ženo ali moža.

Iz Jugoslavije.

GROZNA NESREČA NA GLAVNEM KOLODVORU V ZAGREBU, KATERE ŽRTEV JE POSTAL PEKOVSKI POMOČNIK IZ VUKOVARJA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Nesreča vsled neprevidnosti.

V petek 30. jan. zjutraj se je po prihodu ljubljanskega vlaka pripetila na zagrebškem kolodvoru grozna nesreča. Pekovski pomočnik Josip Šlang iz Vukovarja je prišel z ljubljanskim vlakom v Zagreb. Ko je stopil iz vagona, je mesto, da bi šel proti glavnemu izhodu, odšel proti železniškemu skladišču. J. Šlang je bil pri tem zelo nepreviden in ni pazil na lokomotive, ki so vozile po stranskih progah. Ta njegova neprevidnost je povzročila njegovo nesrečo. Ko je prišel blizu skladišča, je privozila po progi lokomotiva, katere Šlang ni opazil. V zadnjem trenutku je strojevodja še izaklical: "Čuvaj se!" toda bilo je že prepozno. Odbijač pri lokomotivi je pahnil Šlanga na stran, toda nesreča je hotela, da je padel ravno pod zadnja kolesa, ki so odrezala Šlangu obe nogi pod koleno. Grozni prizor je opazovala številna množica, ki je sočustvovala z nesrečnim Šlangom. Šlanga so prepeljali v bolnico. Zdravniki izražajo dvom, da bi ostal Šlang pri življenju, vsekakor pa mu bodo morali odrezati obe nogi še nad kolonom.

Žalostna statistika.

Človek se nehoče vpraša: kam pridemo, če bo šlo tako dalje, ako se malo pozanimamo, koliko spijsje v kakem kraju alkoholičnih pijač. Strah ga navdaja pred bodočnostjo našega naroda, toliko se spijsje po vsej deželi. Da tudi Kamnik, mesto samo, ne zaostaja v tem oziru za drugimi kraji, nam povedo sledeče številke: V letu 1927 se je v kamniški mestni občini potočilo na drobno 1595.60 hl vina; špirta 216.40 hl, žganja 89.18 hl, rumca 23.35 hl, likerjev 14.17 hl. Samo žganih pijač tedaj 343.10 hl. Skoro 2000 hl alkoholičnih pijač tedaj v mestu samem, brez piva. Sicer je res, da mnogo od tega konsumira okolica ob tržnih in uradnih dneh, ali vendar! Skoro 1 hl na vsakega Kamničana! V okolici pa je še hujske, posebej v žganjem. Samo dva trgovca v brdskem okraju, ki v prvi vrsti trgujeta z žganimi pijačami, sta prodala na drobno in na debelo v letu 1927. 1398 hl žganih pijač!

Umrli je

v Zgornji Šiški gospa Frančiška Babnik, soproga uradnika Centralne vinarne. — Umrli je po dolgotrajni težki bolezni gospa Marija Gmeiner, mati faktorja v Jugosl. tiskarni g. Jos. Gmeinerja in sestra kranjskega župnika g. Antona Koblarja.

Zastupljenje krvi.

Sedlar Jože Pezdur v Ljubljani se je pri delu urezal s sedlarskim krivcem. Za nezgodo se ni dalje pobrigal, vendar pa mu je čez nekaj časa roka otekla. Na odredbo zdravnika

dr. Höglerja so prepeljali Pezdurja z rešilnim vozom v bolnico.

Himen.

V frančiškanski cerkvi v Mariboru se je v ponedeljek, 30. januarja poročil Adolf Lanko, posestniški sin v Meži z gdc. Pečoler Zofijo. Poročil ju je profesor bogoslovja dr. Jehart. — Poročil se je Frančišek Mirt, kmet v Senovem pri Brežicah, z gdc. Sotošek Marijo iz Koprivnice. Poročil ju je ženov brat, ravnatelj mariborskega dijaškega semenišča g. Mirt.

Dve nesreči.

Belsak Jože, 53letni pomožni delavec pri mariborski telefonični sekciji, je pri napelevanju novih žic padel z drevesa. Poškodovan si je občutno desno nogo. Rešilni oddelek ga je prepeljal v njegovo stanovanje. — V bolnišnico pa je bila prepeljana Cecilija P., 24letna delavka v kartonaži v Mlinski ulici, ker je dobila pri delu precejšnje poškodbe.

Kraljevo darilo gladijočim v Hercegovini.

Kakor poročajo iz Beograda, je poslal kralj Rdečemu križu 500.000 Din kot pomoč prebivalstvu, ki trpi za lakoto. Kralj je izrazil željo, da se to darilo hitro razdeli tam, kjer je najbolj potrebno. Rdeči križ namerava še te dni kupiti za ta denar po najugodnejši ceni živil in jih takoj poslati gladijočim v Hercegovini in Dalmaciji.

Smrt starega dobrotnika revežev.

V Savcih pri Sv. Tomažu je umrl v starosti 80 let Ant. Gorican, minar. Pokojni je bil marljiv gospodar in skrben oče svojim otrokom. Bil je spoštovan in čislán daleč naokrog kot velik dobrotnik revežev.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po tehle cenah:

500 Din	\$ 9.35
1,000 Din	18.40
2,500 Din	45.75
5,000 Din	91.00
10,000 Din	181.00

100 Lir	\$ 5.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vsprejeti cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejememo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATEV IZ STAREGA KRAJA V AMERIKI.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,

455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

Prepevali so pozno v noč. Pred odhodom jih je o. Kordecki blagoslovil in rekel:

"Kdor izmed mož je služil v vojski, kdor zna ravnati z orožjem in čuti hrabro srce, naj pride jutraj v samostan."

"Jaz sem služil, jaz sem bil pri pehoti, jaz pridem!" so vpili številni glasovi:

In trume so se mirno razšle. Noč je mirno minila. Vsi so se zbudili z radostnim vzklikom: "Šveda ni!" Vendar so rokodelci nadaljevali ves dan naročeno delo.

Kramarjem, ki imajo zlasti pri vzhodnem zidu svoje šotore, so naročili, naj spravijo svoje blago v samostan, a v samem samostanu so neprestano delali pri zidovih. Popravljali so zlasti tako zvane "ovire", t. j. ozke odprtine v zidovju, ki niso bila vrata, a bi lahko utegnile služiti za izpade. Gospod Rozič-Zamojski jih je ukazal zadolovati z bruni, opeko, sipino, da bi jih lahko v danem primeru od znotraj odzidali.

Ves dan so prihajali še vozovi z živim, dospelo je tudi nekoliko slahčanskih obitelji, katere je prestrašila vest o bližnjem sovražniškem prihodu.

Okoli poldneva so se vrnil ljudje; ki so jih poslali prejšnji dan na poizvedovanje, toda nihče ni videl Švedov, pa tudi ni slišal o njih, razen onih, ki so stali v Krepicah.

Vendar niso prenehali v samostanu s pripravi. Na povelje o. Kordeckega so prihajali oni meščanje in kmetje, ki so poprej služili v pehoti in so poznali njeno službo. Oddali so jih pod povelje gospoda Zigmunda Mosinskega, ki je upravljal severno-vzhodni del trdnjave. Gospod Zamojski je ves dan razpustljal ljudi ter jih poučeval, kaj ima vsak storiti, ali pa se je posvetoval v refektoriju z očeti.

Kmitic je z radostjo v srcu gledal na vojne priprave, na pregledovanje vajakov, na tope, na kupe mušket, lokov, kavljev in sekir. To je bil v svojem življu! Sredi teh groznih strojev, sredi tega kretanja, priprav in vojne mrzlice mu je bilo dobro, lahko in veselo. Bilo mu je tem laže in veselejšo, ker je opravil vesoljno izpoved čez vse svoje življenje, kakršno delajo umirajoči, in je dobil nad svoje lastno pričakovanje odvezo, ker je spovednik uvaževal njegovo namero in odkritosrčno voljo, da se hoče popraviti in da je že nastopil to pot.

Tako se je iznebil gospod Andrej breme, na, pod katerim je že skoraj podlegel. Dobil je težko pokoro in vsak dan je krvavel njegov hrbet pod bičem Soroke. Spovednik mu je naročil, da naj se vadi v pokorščini in to je bilo tem težje zanj, ker je ni imel v srcu; nasprotno, nosil je v srcu napuh in slavo, lepe je naposled mu je bilo naročeno, naj udrudi popravo s čednostnimi dejanji, to pa je bilo zopet zelo lahko. Sam ni po ničemer bolj hrepenel, ničesar bolj zahteval. Vsa njegova mlada duša je silila k delom, zakaj pod deli je razumel vojno in pobijanje Švedov od ranega jutra do večera, brez počitka in usmiljenja. In baš kako lepa, kako odlična pot k temu se je odpirala pred njim! Biti Švede ne le v obrambo domovine, ne le v obrambo kralja, kateremu je prisegel zvestobo, marveč še celo v obrambo Kraljice angelov, to je bila sreča, ki je ni zaslužil.

Kam so izginili ti časi, ko je stal, kakor bi bil na razpotju, vprašajoč se, kam naj gre. Kje so časi, ko ni vedel, kaj naj počne, ko se je potikal povsod z obupom in začel gubiti nadeje?

In vendar so se tu ljudje, ti beli menihi in ta peščica kmetov in šlahte naravnost pripravljali na obrambo, na boj na smrt in življenje. Edini tak pot se je našel v ljudovladi in baš gospod Andrej je našel pot semkaj, kakor bi ga bila vodila srečna zvezda. Zakaj, pri tem je sveto verjel v zmago, četudi bi imela vsa švedska sila obkoliti te zidove. V srcu je imel sedaj molitev, radost in hvaležnost.

V takem stanju je hodil po zidovih, z jasnim obrazom, se ogledoval, pregledoval in videl, da se vse to vrši. Z očesom strokovnjaka je takoj spoznal iz samih priprav, da delajo izkušeni ljudje, ki se bodo utegnili pokazati tudi takrat, ko pride do boja. Občudoval je mir o. Kordeckega, katerega je jel globoko spoštovati. Občudoval je vztrajnost gospoda mečnika sierádskega, a še celo gospodu Čarneckemu ni pokazal mračnega obraza, dasi je čutil v srcu neko mržnjo do njega.

Toda ta vitez je gledal nanj sirovo. In ko ga je srečal na zidovju drugi dan po vrnitvi samostanskih odposlancev, mu je rekel:

"No, gospod vitez, Švedov ni videti, in če ne pridejo požro psi tvojo slavo."

"Če bi imela nastati z njihovim prihodom kaka škoda za svetlišče naj psi rajši požro mojo slavo!" je odgovoril Kmitic.

"Najbrž ne bi rad vohal njihovega smodnika. Poznamo take viteze, ki imajo z zajčjo kožo podšite škornje!"

Kmitic je povesil oči kakor devica.

"Rajši ne začnjenaj prepira, gospod," je rekel, "kaj sem ti dolžan? Pozabil sem jaz svojo zalitev, pozabi tudi ti svojo."

"Toda nazival si me manjvrednega slahčiča," je rekel ostro gospod Peter. "Prosim! Kaj pa si ti? V čem so Babiniči boljši od Čarnečih? ... Ali je to tudi senatorski rod?"

"Moj gospod," je odgovoril veselo Kmitic, "če bi ne bilo pokore, ki mi je naložena pri izpovedi, če bi ne bilo onega bičanja, vsled česar mi vsak dan zopet hrbet krvavi, bi te bil jaz drugače imenoval, samo bojim se, da ne padem zopet v nekdane grehe. Kar pa se tiče tega ali so Babiniči ali Čarnečiki boljši, to se pokaže, ko pridejo Švedje."

"No, kakšen čin misliš dobiti? ... Mar misliš, da te napravijo za poveljnika?"

Kmitic se je zresnil.

"Sumničil si me, da mi gre za dobiček, sedaj pa vprašaj za čin. Vidi, da nisem prišel semkaj po časti, ker bi bil lahko dosegel kje drugje višjo stopnjo. Ostanem preprost vojak, četudi pod tvojim poveljem."

"Čemu, četudi?"

"Ker si mi gorak in bi me gotovo preganjal."

"Hm! Kaj bi! Lepo je s tvoje strani, da hočeš ostati, četudi kot preprost vojak, saj je videti, da imaš okrutno fantazijo in ti pokora dela velike preglavice. Ali bi se rad bil?"

"Pokaže se to s Švedi", kakor sem že rekel.

"Ba, če pa Švedje ne pridejo?"

"Teda vseh kaj, gospod? Pojdeva jih iskat!" je rekel Kmitic.

"No, sedaj mi ugajaš!" je zakričal gospod Peter. "Morda bi zbrala skupaj odlično družo. ... Šlesko ni daleč in takoj bi se nabralo kaj vojakov. Starešine, kakor tudi moj stric, so dali besedo, toda prostakov do sedaj niti vprašali nismo. Mnogo bi jih lahko dobili na prvi poziv."

"In dober zgled bi dali drugim!" je rekel navdušeno Kmitic. "Jaz imam tudi peščico ljudi. ... Če bi jih le videl pri delu!"

"Ker. ... ker. ...", je rekel gospod Peter, "kakor mi je Bog mil! ... Daj, da te poljubim!"

"Daj tudi ti," je rekel Kmitic.

Ne da bi mnogo pomislila, sta se objela.

Mimo je prišel baš o. Kordecki in videč, kaj se je zgodilo, jih je začel blagoslovljati, onadva pa sta mu takoj priznala, kaj sta sklenila. Duhovnik se je samo mirno nasmešnil, šel dalje ter rekel, kakor samemu sebi: "Bolniku se začnjenaj vračati zdravje."

Do večera so bile priprave končane in trdnjava je bila popolnoma pripravljena za obrambo. Ničesar ji ni manjkalo: ne živeža, ne smodnika, ne topov, le zidov, dovolj krepkih in številnejše posadke.

Čenstohova ali bolje Jasna Gora, utrjena kolikor toliko po naravi in človeški roki, se je prištevata manjšim in slabejšim trdnjavam ljudovlade. A kar se tiče posadke, bi se bilo lahko dobilo toliko ljudi, kolikor bi se hotelo, toda redovniki niso nalašč preobkladali obzidja s posadko, da bi živež zadoščal za dlje časa.

Vrhu tega so bili tudi taki, zlasti med nemškimi puškari, ki so bili prepričani, da se Čenstohova ne ubrani.

Bedaki! Mislili so, da je razen zidov nič drugega ne brani, in niso vedeli, s kakšno trdno vero so napolnjena ta srca. O. Kordecki, ki se je bal, da ne bi širili med ljudi obupnosti, jih je torej odstranil, razen enega, ki je veljal za mojstra v svoji stroki.

Istega dne je prišel h Kmiticu stari Kemlič s svojima dvema sinovoma, proseč, da ga pusti iz službe.

Gospoda Andreja je zgrabila jeza. "Psi!" je rejal. "Dobrovoljno se odrekate taki sreči in nočete braniti najsvetejšo Devico! ... Dobro, naj bo tako! Denar za one konje ste dobili, ostanek dobite takoj!"

Tu je izvlekel mošnjček in jim ga vrge na tla.

"Evo vaše plače! Rajši boste nabirali plen izven obzidja! Ljubše vam je biti razbojniki, nego branitelji Marije? ... Proč izpred mojih oči! Nevredni ste, da se nahajate tu, nevredni krščanske družbe! Nevredni ste take smrti, ki nas čaka tu! Proč! Proč! ..."

"Nevredni," je odgovoril stari Kemlič, širil roke in pobesil glavo, "nismo vredni da bi naše oči gledale na jasnogorsko svetišče. Vrata nebeška! Zgodnja danica! Pribežališče grešnikov! Nevredni, negodni!"

Tu se je priklonil globoko, tako globoko, da se je zgubil v dvoje, obenem pa pobral s svojo suho, grabežljivo roko mošnjček, ki je ležal na tleh.

Zastrupljenje je v Zagrebu na prvo pomoč, nakar so nesrečnega kandidata smrti prepeleljali v bolnico, kjer je njegovo stanje še vedno kritično. — Nadalje si je v Zagrebu hotela končati življenje brezposelna delavka, jedva 18letna Režika Nemančeva. V obupu zaradi bede je na svojem stanovanju na Florijanski poti 24 zaužila octovo kislino. Polmrtvo so prepeljali v bolnico in se navzlic njenemu težkemu stanju nadejajo, da bo ostala pri življenju.

Poklicani zdravnik mu je nudil

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

IZŠEL JE

novi slovenski molitvenik z velikim tiskom

IMENUJE SE:

'Slava Mariji'

Sestavil in priredil Rev. Kazimir Zakrajšek, O.F.M.

Molitvenik je lično vezan v močno elegantno usnje, male žepne oblike, fin papir, mojsterski tisk, zlata obreza; na kratko: to je molitvenik, kakoršnega si vsakdo želi. Veseli ga bodo starejši, ker je tisk velik in razločen, veseli ga bodo mlajši, ker je priročne oblike in lahko čitljiv.

Cena \$1.50

NAROČA SE PRI:

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Pristopajte

PRVI, NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI SLOV. KAT.

PODPORNI ORGANIZACIJI

Kranjsko -- Slovenski Katoliški Jednoti

Posluje že 34. leto. V tej dobi je dosedaj izplačala raznih podpor v znesku

\$3,000,000.00

TA JEDNOTA JE SOLVENTNA, IN SICER V AKTIVNEM ODDELKU 100.61%, V MLAD. ODDELKU 140.26%.

Njeno premoženje znaša \$1,700,000.00.

Članstva v obeh oddelkih šteje nad 31,000.

Ima 179 krajevnih društev širom države.

Glede pojasnila za pristop vprašajte kakega uradnika(co) našega krajevnega društva. — Glede ustanovitve novega društva (3 članov zadostuje) pišite na glavnega tajnika: Jos. Zalarja, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Nagrada za ustanovitev znaša \$20.00.

V MLADINSKI ODDELEK SE SPREJEMA ČLANE V STAROSTI OD 1—16 LET.

KATOLIŠKI SLOVENC, PRISTOPAJTE K NAŠI K. S. K. JEDNOTI!

PISANO POLJE

Kanonik Zlogar:

PROSTOZIDARSTVO. Študija o tajnih društvih.

O malokateri napravi kroži med ljudmi toliko nasprotnih mnenj in trditev, kakor o prostozidarstvu. Nekateri se pri tej besedi prezirljivo smehljajo, kakor da nič ni, drugi pretiravajo, kakor da vse zlo izvira od neje. So, ki pravijo: "Prostozidarstvo je humanitarno društvo", ali: "društvo učenjakov", ali: "Bratje so blagi ljudje, le duhovni jih preveč črnijo", ali pa: "Neumnost, prostozidarstva celo ni."

No in kaj nam pove zgodovina? Če njej sledimo, bomo izvedeli marsikaj, česar si pri dogodkih v prvem presenečenju nismo mogli razložiti, sele, ko smo segli po virih tajnih društev, so se nam odprle oči, zakaj se je ta ali oni svetovni dogodek odigral tako in ne drugače. Poskusimo odkriti zavezo tajnih društev, ki so znana pod skupnim nazivom "framasonstva".

Bistvo sedanjega prostozidarstva.

Odkrije naj ga ono samo. — Tu sledimo studiji "Die Freimaurerei von Dr. Hugo Walther. Wien 1910." Ta skrivna društva imajo svoja pravila, v raznih deželah po besedah sicer različna, a v jedru isti smoter zasledujoča. Tako govori konstitucija "Grand Orient de France" v 1. členu: "Prostozidarstvo, po svojem bistvu filantropska, filozofska in napredna institucija, ima namen: preiskavanja resnice, studij morale in izvrševanje solidarnosti. Ono deluje za materijelno in moralno izboljšanje, za intelektualno in socialno spopolnjenje človeštva. Njegova načela so: medsebojna strpnost (toleranca), spoštovanje drugih kakor samega sebe in absolutna svoboda vesti. V tem, ko smatra presojo metafizičnega izključno kot pravo vsakega posamnika svojih članov, odklanja vsako dogmo. Njegovo geslo je svoboda, enakost in bratstvo."

Konstitucija škotskega obreda v Franciji se glasi v par. 8: "Prostozidarstvo ne trpi med svojimi adepti nobene razlike narodnosti, plemena, vere, mnenja, premoženja, stopnje ali socialnega staleža."

Framasonski časnik "Acacia" razglasa v svoji 1. številki l. 1902: "Prostozidarstvo je cerkev, proticerkev, protikotlicem, druga cerkev, cerkev herezije, cerkev svobodne misli v nasprotju h katoliški, ti-pični, prvi, cerkvi dogmatizma in ortodoksije."

Da bomo poznejša opisovanja lažje razumevali, naj omenimo, tla se prostozidarstvo deli v nebrojne veje, skupine in obrede. — V vsaki državi so še framasonske višje oblasti (grand orienti in dr.), ki so sicer samostojne, a zopet med seboj v prijateljskih zvezah. Tem so podrejene "lože", ki jih je lahko več v enem mestu. Člani se med seboj zvežejo "bratje". Na čelu lože je "mojster stola", mi bi lahko rekli: stolaravnatelj. Z njim je cela vrsta uradnikov: tajnik, blagajnik, nadzornik, govornik, obrednik, knjižničar itd. Ako ni mogoča loža, osnuje se priprosto društvo ali venček s predsednikom. — V višjo oblast pošljejo lože svoje delegate.

Navadno se prostozidarstvo kar skratka imenuje "loža", ki pa je v pravem pomenu le združenje zidarjev prvih treh stopinj. Slednja izraza pa tudi njih hišo, ali tempel ali dvorano; nasproti vходу je vselej "orient". — Kar ni v prostozidarstvu, se zove "profan" (neposvečen). Pri sprejemu v red

"profanec" "zadobi luč". Ob smrti "gre brat v večni orient". Pri podpisih bratje pristavljajo: — tripični bratje.

Dasi so višja oblastva med seboj popolno neodvisna, vendar tvorijo prostozidarstvo, le im prostozidarski red, ki pa im vsled različnih razmer po državah zopet različne struje, kar bo razvidno iz nastopnega.

Začetek framasonstva.

Njegov pastanek je odet v bajno temo. Nekateri bratje imenujejo Hiram, legendarnega stavbenega mojstra Salomonovega templja v Jeruzalemu, svojega ustanovnika. — Drugi izpeljujejo začetek od tempelskih zidarjev v starem Egiptu. Razširjena je tudi domneva, da je prostozidarstvo nadaljevanje v XIV. stoletju odpravljenih templarjev, ki so pri srednjeveških zidarskih združenjih (Zunft) našli zavetje. Najverjetnejše je, da se je prostozidarstvo razvilo iz srednjeveških kolegijev ali zvez kamnosekov, kiparjev in stavbenikov. To je

a) prvotno prostozidarstvo. To niso bili navadni delavci ali gradbeniki hiš in poslopij, nego bolj izobraženi za večje stavbe, kakor cerkve, samostane, gradove, monumente, ki so pod vodstvom svojih stavbenikov potovali po srednji Evropi in ostajali za daljše dobe tam, kjer so dobili velike stavbe, kakor n. pr. staroslavni Münster v Strassburgu.

(Dalje prih.)

GOSPODARSKE VESTI.

Začetkom tedna se je pripeljalo na čikaški trg veliko število prašičev, v ponedeljek se je dosegel rekord za mesec februar. Skupno število je znašalo 102,349 glav. Cena je bila do \$8.50 za 100 funtov, to se razume, za najboljše blago, — Volov se je te dni le malo pripeljalo v Chicago, cena se je sukala okrog \$17.50. Cena tetletom je bila začetkom tedna \$17.50, kakor je bila leta 1920, ko je bila najvišja. V sredo se je pripeljalo v Chicago 8000 glav goveje živine, 28,000 prašičev in 16,000 ovac.

Jajca so plačevali začetkom tedna na debelo po 28 centov ducat. Perutnina je bila po 23 do 25 centov funt za kokoši in purane, mlajše pa po 30c.

Veliko je bilo naročil za kurozo te dni. To pa je tudi ceno dvignilo do dva centa od zadnjega tedna. Najboljše blago se je prodajalo do 98 centov bušelj. Cena pšenice se je le malo spremenila, najboljša se je prodajala po \$1.30. Prve tri dni v tednu se je pripeljalo v Chicago 411 tovornih voz kornje. Med to je bilo nekaj posebno lepe rumene iz jugozapadne dela in se je prodajala po \$1.00 za bušelj.

Prijazno sosedstvo. — "Gospa, prišel sem Vam uglasit klavir."

"I, saj Vas nisem naročila."

"Vem, gospa, ampak Vaš sosed me je poslal."

Babies Love It

Proti želodčnim nerednostim ni boljšega zdravila za otroke.

Mrs. Winslow's Syrup